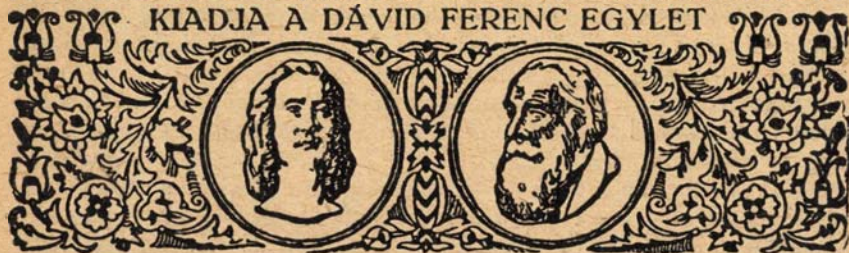
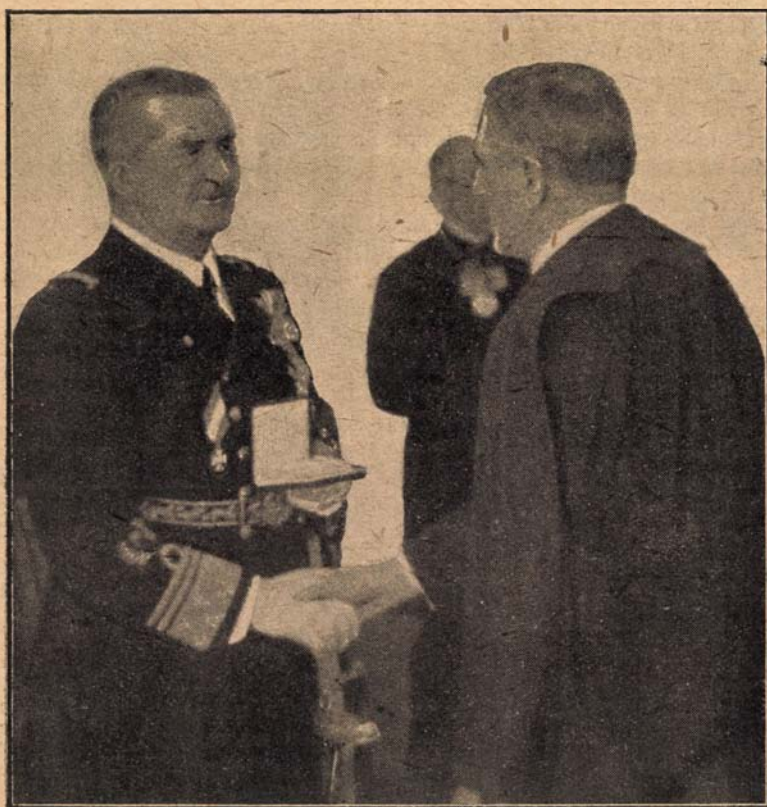

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSOS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította : DR. BOROS GYÖRGY.

A kormányzó úr Ófőméltósága átadja a Korvin-láncot Dr. Varga Béla püspök, egyetemi tanárnak.

184. Negytest. Benczédi Pál t. uz
Unit. Koll.

Dr. Boros György nyugalomba vonult püspök temetése.

Múlt számunkban már röviden megemlékeztünk arról, hogy *Dr. Boros György* ny. püspök január hó 26-án a hajnali órákban rövid, de súlyos betegség után meghalt. Akkor a temetésről nem tudtunk megemlékezni, mert lapunk már készen volt, csupán csak a nagy halott tanulságos életéről tudtunk egy cikket elhelyezni, mivel a lapot meg is bővítettük.

A halál híre 26-án a délelőtti órákban elterjedt s az egyházi vezetőség azonnal tanácskozott a teendőkről, minek eredményeképpen délután 4 órára E. K. T. ülést hívott össze. Az E. K. Tanács meghatódott lélekkel egyhangúan *Dr. Boros Györgyöt* az egyház halottjának nyilvánította s a családdal egyetértve megállapította a temetés sorrendjét s a temetéssel kapcsolatos teendőket. A megállapodás szerint a halottat a templomban ravatalozták fel, ahol a teol. akadémiai hallgatók állottak díszőrséget. A különböző hatóságok és egyesületek részvételének fogadására *Dr. Kiss Elek* püspökhelyettes elnöklete alatt egy bizottságot nevezett ki.

A gyászistentisztelet szerdán (január 29-én) délelőtt 11 órakor kezdődött és a következőképpen folyt le: Az orgonánál *Útő Mária* zene-tanárnő teljesített szolgálatot s „Szomorúan sóhajt szívünk” kezdőnek és „Szívemet hozzád emelem” kezdetű zsoltár elhangzása után *Halmágyi János* marosvásárhelyi esperes gyönyörű, lélekhez szóló imával emelte a nagytemplomi közönséget az egek Urához a fájdalmas veszteség eme pillanatában. Az alkalmi gyászdal elhangzása után pedig *Vári Albert* teol. tanár tartott mélyen szántó, a nagy halott széleskörű munkásságát méltató beszédet. A gyászszertartás után pedig *Dr. Kiss Elek* püspökhelyettes az egyház és az intézményei nevében tartott a megboldogult jelentőségét méltató nagyhatású beszédet. A *Dávid Ferenc* Egylet nevében *Benczédi Pál* vallástanár az „Unitárius Közlöny” szerkesztője méltatta *Dr. Boros György* egyháztársadalmi és irodalmi tevékenységét; az Unitárius Irodalmi Társaság nevében a Társaság kitűnő főtájkára: *P. Szentmártoni Kálmán* búcsuztatta. Az Unitárius Lelkészkör nevében pedig *Csifó N. László* tartott búcsubeszédet. Az E. M. Egyesület nevében pedig *Dr. Tavaszy Sándor* ref. püspökhelyettes, az egylet elnöke tartott meleg, közvetlenhangú búcsubeszédet.

Ezután a „Himnusz” eléneklése után a nagyközönség kikísérte a nagy halottat a házsongárdi temetőbe, ahol az unitárius gimnáziumi dalárda gyászdalokat énekelt és *Józan Miklós* püspöki vikárius szívből jövő, költői lendülettel teljes búcsubeszédet mondott.

Dr. Boros György halála széles körben nagy részvétet ébresztett. Az egyházi Főhatóság előtt részvétüket fejezték ki: 1. A sajtó nevében: *Vég József* és *Borbély Andor* főszerkesztők, 2. az Erdélyi Irodalmi Társaság nevében: *Walter Gyula* titkár, 3. a kir. Tábla, a kir. Törvényszék és ügyészség nevében: *Dr. Vékás Lajos* tábla;

elnök, Dr. Mikó Imre törvényszéki elnök, Dr. Mikó Lőrinc táblai tanácselnök; 4. a Református Egyházkerület nevében Vásárhelyi János püspök és Laár Ferenc tanácsos; 5. az Evangélikus Egyházközség nevében: Alberti Richard lelkész és Kárpáthy Emil tanácsos; 6. a róm. kath. ig. tanács nevében: Dr. Boga Alajos kanonok és Dr. P. Jánossy Béla; 7. Róm. katolikus püspöki helynökség nevében pedig Sándor Imre püsp. helynök s még sokan a magyar kormány és egyházi szervezetek részéről.

Ezeken kívül még a családnál kifejezték részvétüket az elhunytak számtalan jóbarátja, tisztelője és ismerőse. A temetésen képviselve volt Kolozsvár társadalmának minden szervezete: a vármegye, a város, a hadsereg, a rendőrkapitányság, az egyetem, a különböző egyházak és az egyházak kebelében működő szervezetek s más tudományos szervezetek képviselői.

Az egyesektől egyes egyházi és más közületekből küldött koszorúk valóságos virágerdőt tettek ki, bizonyítva azt, hogy Madách Imre mondásával ellentétben valóban van szép halott. Van szépség a temetésben is.

Csendes óra szórványhívek számára.

Gondviselő Isten! Szeretettel ajánljuk fel neked e szentséges pillanatot, mint elmúló életünk egyetlen nagy bizonyosságát, amelyben vallomást teszünk rólad. E pillanat életünk legdrágább kincse, amelyet hálattal szívvel helyezünk oltárodra. A csillogás benne a Te áldásod, a szenvedés a Te iskolád, a könnyes vágyak a Te akarásod, a föl-föltekintés a Te hívásod.

Serlegeid vagyunk Jóisten! Tölts meg hittel, virágaid vagyunk, hints be a szépeid harmatával, gyermekeid vagyunk, ölelj át a szeretet melegségével; munkatársaid vagyunk, indíts el a tökéletesedés boldog útján. Hozzad vágyunk, emelj magadhoz, hogy gyöngeségünkben érezzük megtartó kezedet, szomorúságodban reménykeltő vigasztalásod, harcainkban halljuk a te békéd megnyugtató szózatát: „Jól vagyon jó és hív szolgám, kevesen valál hív, többre bízlak ezután!” Egyedülvalóságunkban légy gyámolító, hív társunk, életünkben és halálunkban megtartó és szabadító Istenünk. Ámen. Mi Atyánk ... stb.

Elolvasandó: XXVII. Zsoltár 4. verse.

„Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem, hogy lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében, hogy nézhesem az Úrnak szépségét és gyönyörködhessem az ő templomában.

Alig akad ember, ki életének minden kívánságát egyetlen kérésbe sűrítethné, amint alig akad író, ki minden álmát egyetlen műbe beleírhatná, költő ki minden szerelmét egyetlen dalban kiénekelhetné, vagy szobrász, ki minden meglátását egyetlen márványtömbbe belefehelné. A legtöbb embernek naponta száz és száz kérése rajzik az élet felé. Különösen a mai megpróbáló időkben, amikor a válságos napok terheinek súlya alatt mind szegényebbeknek, megrövidülteknek

érezzük magunkat. Kéréseink hullámzó özönét még a „panasz-irodák“ sem képesek bafogadni, vagy éppen csökkenteni.

A zsoltárírónak *egyetlen* kérése van s ez az egy kérés magába foglalja az *élet egészét*, mint a napsugár a szivárvány összes színeit. Onmagába zárja és értékke emeli, mint a gyémántfoglatat a mozaik tarkaságát. Ez a kérés számára „a bölcsesség köve“, a biblia gyöngyhalász drága gyöngye, a hív sáfár jutalma. Erdemes és tanulságos vele foglalkozni . . .

Az egyetlen kérés tisztult, kiegyensúlyozott lelki világot árul el. Azt jelenti, hogy az ember idővel rájön az apró, hiú kérések haszontalan, sőt káros voltára. Lerázza lelkéről azokat, mint földrehúzó, olmos terheket. Csak egyhez marad hű, csak egyet ölel magához: a legdrágábbat, legértékesebbet.

Az egyetlen kérés határozottságot és céltudatosságot jelent. A folyó bölcs nyugalommal hömpölyög határozott és örök célja, a tenger felé, de ha partot szakít romboló útjában ide-oda árad, elerőtlenedve, elsőkélyesedve, megfosványosodik. Így merül el a lélek a sok apró kérés gáttalanságában.

A mi kérésünk a *világ felé zajlik*, a zsoltáríróé *Istenhez fordul*. Nem ostromol, nem követel, hanem áhítatosan esedezik. Erőt kér arra, hogy egyetlen kívánságát beteljesíthesse. Csak az erőt kéri. A kivitelezéshez egész életét felajánlja, mert jól tudja, hogy a kérést kemény munkával, sőt küzdelemmel valósíthatja meg.

Kérése az, hogy az Úrnak házában lakozhassék egész életén át, hogy *templomnak láthassa az egész életet*. Nem borgözös kocsmának, hol a gyöngyöző pohárban ősi birtokok és hagyományos erkölcsök úsznak el, ne piactérnek, hol kufár uzsorások adnak és vesznek lélekáron, ne küzdőtérnek, hol az ököljog szerez igazságot, ne börtönnek, hol szomorú rabok csörgetik a láncot, hanem tisztalevegőjű; Isten áldott napjától bearanyozott, imádságos hangulatú templomnak, mert a templomban a korcsmai duhaj nóta zsoltárrá magasztosul, a csörgő aranyáldozati fillérré változik, a vérrel és könnyel szerzett kenyér úrvacsorai eledel lesz s az ember elkínzott, fáradt lelke Isten szépségében gyönyörködik. Ezért kiált fel boldogan a zsoltáríró: „*Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem, hogy lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében, hogy nézhessem az Úrnak szépségét és gyönyörködhessem az ő templomában.*“

Egy kérdés, egy cél, egy álmom lebegjen előttünk; templommá válni, amelyben Isten jó kedvvel lakozik s amelyhez az élet szennye, bűne és gonoszsága nem tapadhat soha. Jézus megvetette az örök fundamentumot, szétszórt unitárius magyarok: ha hiányzik a megszépítő hitetek, vagy az otthoni közös templomok hangulata, kezdjétek az alkotásba, építsétek fel önmagatokban Isten magyar templomát! Munkátokat mindannyian imádsággal és áldással kísérjük. *Simén Dániel.*

A budapesti unitárius konferenciás tábor febr. 22-én kezdette meg ez évi üléseit. A jövő számunkban beszámolunk a konferenciás tábor érdekes és tanulságos tevékenységéről.

Az úttörés.

Vadfagyasztó nagy hidegben
Künn a mezőn kőboroltam.
Előlem a sok hófúvás
Elrejtette mind az útam.

Nap nem sütött. Ember nem járt,
Aki végre célt mulasson.
Szinte sírtam, amint láttam
A köd körém mily gyűrűt von.

Visszatérni nem volt kedvem.
— Előre hát! — S görcsbe rándult.
Lábaimmal neki mentem —
Ha sehol sincs, itt majd lesz út.

Öv-g süppedtem a hóba.
Kapalóztam, vergőlődtem,
Amíg újra útra leltem
Ízzadságban megfürödtem.

Egy dombtetőn, mint a győztes
Hadvezér a csatatéren,
Ködbevésző lábam nyomán
Utoljára végignéztam :

— Az úttörés milyen nehéz!
Puha, selymes hóban is az.
Hát a szívben, mit a kétely
Sötét éjjként körülfalaz ...

Csak Jézus tudna mesélni!
Mit küzködött, mit szenvedett,
Amíg oda oly útat vert,
Mely az Isten felé vezet ...

Tudományban? Gálilei
Mártír lelke szólalj meg hát;
A földforgás eszméjéért
Hány száz szórta reád átkát?

Elítélték a „bolondot“,
Mert nem hitted: lapos a föld!
Útadba dogmákat hánytak,
Hogy azokba nyakad kitörd ...

S a művészet sziklás útja
Miket tudna mesélni még.
Hány kihulló könnycsepp,
Rágtá abba: itt van a szép.

Egy Petőfi, egy bús Ady,
Mit körmölt a kora lelkén,
Hogy e tisztuló üvegen
Lássák őt a muzsák egén.

Oh úttörők — (nem a hóban) —
Vallás, tudomány és székben
Bizonyára fáradságtok
Egy fizeti: a jó Isten.

Szász Dénes, papnöv.

E. K. Tanács hírei.

Január hónap folyamán összesen négy rendkívüli és egy rendes gyűlése volt a Képviselő Tanácsnak. (Rendkívüliek: 4-én, 11-én, 20-án, 26-án. Rendes: 30-án) a Rendkívüli gyűlések tárgysorozatát csak az időszerű vagy éppen a sürgős kérdések intézése szolgáltatta, mely a kilencedik egyházkör bekapcsolódásával, az egyes felekezetek által tartott közös értekezletekkel, Dr. Boros György püspök halálával és a kormánnyal folytatott állandó tárgyalásokkal voltak kapcsolatosak. Vannak jelentősebb, súlyosabb kérdések, melyeket az Elnökség a maga hatáskörében nem kíván megoldani s ez teszi szükségessé azt, hogy tisztán csak Kolozsváron lakó tanácstagok meghívásával rendkívüli gyűlés tartassék.

A rendes gyűlés (jan. 30-án) tárgysorozatának, melyen 18 tanácsos vett részt, főbb pontjai az alábbiak voltak:

1. Elnöklő Dr. Kiss Elek püspökhelyettes kegyeletes szavakkal emlékezik meg arról, hogy Egyházunk nagy halottján kívül, kiről rendkívüli gyűlés emlékezett meg — nemzetünknek is nagy halottja van. Gróf Csáky Istvánról emlékezik fájdalmas érzések között, majd bejelenti, hogy Egyházunk nevében részvétáviratot küldött, melyre már válasz is érkezett.

2. Püspökhelyettes beszámol budapesti útjáról, illetve a kiküldött bizottság tárgyalásairól s válaszolja azokat a kérdéseket, melyeket a kormány megfelelő tényezővel behatóan megtárgyal s melyek még további tárgyalásokat igényelnek. Gyűlés az előadottakat megnyugvással veszi tudomásul.

2. Gyűlés foglalkozik a Főtanács egyes határozataival s azokat kapcsolatban a szükségesek elvégzését határozza el.

3. Jogtanácsos ismerteti a „Sora“ áruház ügyét s jelenti, hogy a szükséges átalakításhoz felhasználandó összeg egy részét addig is, míg a teljes folyósítás megtörténne, az Egyház már felveheti. Ezután az egyes lakók házbéremeléséről tesz előterjesztést.

4. Dr. Mikó Lőrinc egyházi titkár, ki két hónap óta már szabadságon van, állásából való felmentését kérte. — Tanács a titkárt tisztsége alól felmentette s megállapítja, hogy a román kormányzat súlyosan megpróbáló ideje alatt igaz lelkiismerettel, nagy jogi tudással és az Egyház iránt való szeretettel végzett munkájáért köszönetét és elismerését fejezi ki s díszes új munkakörében, kir. táblai tanácselnöki tisztében folytatandó munkájára Isten áldását kéri.

Munkakörének a zsinati Főtanácsig történő ellátására a Főtanács határozata értelmében az Elnökséget felhatalmazza, hogy megfelelő munkaezőket alkalmazzon.

5. Gyűlés a következő tizenkét pont alatt a két gimnáziumi, illetve a gazdasági iskola ügyeit tárgyalja meg, az egyes beadványok illetve felterjesztések alapján. Ezen kérdések között részint általános tanügyi, igazgatási, részint pedig a tanszemélyzet egyetemes, vagy egyéni ügyei tárgyaltak meg.

6. A székelyszentmihályi felekezeti elemi iskola beindítását a

Tanács örömmel veszi tudomásul s a még szükséges útasításoka megadja.

7. *Tanács* egy előkészítő bizottság javaslata alapján elhatározza a központi tiszviselők fizetésének megfelelő fokozatokba való sorolását.

8. *Dr. Fikker János* jelentést tesz a besztercei, nagybányai, dési, egeresi szórványgócok helyzetéről s kéri a Tanácsot, hogy az állandó és megfelelő munkabeindításának eszközölhetése céljából hatalmazza fel az Elnökséget arra, hogy az iratterjesztés munkájának elvégzésére s ezen szórványok gondozására állítson be megfelelő javadalmazás mellett egy gyakorlattal és missziói készséggel rendelkező lelkészt, ki ezen munkálatokat végezze. Tanács a javaslatot elfogadja s az Elnökséget útasítja a kérdés megoldására.

A gyűlés *Dr. Kiss Elek* püspökhelyettes zárószavai után $\frac{1}{2}$ órákor véget ért.
Dr. Fikker János.

Egy irányt mutató könyv.

— *Gelei József: Merre haladjunk.* —

A könyvnyomtatás mai csodálatos nagy elterjedésével, és közművelődés mai szédlítő magaslatán mindennap találkozunk újabb és újabb könyvekkel, melyek egy s más szempontból figyelemre méltók s melyek közül némelyek messzi kiemelkednek a mindennapi élet szürke egyformaságából. Az ilyen művek azok, amelyek valamilyen kérdésnek, még pedig rendkívül fontos kérdésnek az elevenére tapintanak, valamely fájdalmas kérdést érintenek, valamely hiányt pótolni igyekeznek és pótolnak is, vagy legalább útát mutatnak valamely nagy kérdés megoldására. Különösen nagy érdeklődésre számíthatnak az olyan könyvek, melyek a jelenkor égető nagy kérdéseire adnak feleletet.

Egy ilyen könyv *Dr. Gelei József* egyetemi tanárnak, a múlt évben a szegedi egyetem rektorának, jelenleg a kolozsvári egyetem prorektorának közelebről megjelent műve: *Merre haladjunk?* Már a cím jelzi, hogy útmutató kíván lenni, de a cím alatti néhány szó: „riadó szó a nemzethez” világosan elárulja, hogy a tudós tanárnak komoly mondani valója van a magyar nemzethez. És mi nagyon megcsalnók magunkat, ha ez a féltő szeretettől áthatott riadó nem indítaná meg szívünket, egész valónkat. Mi rendszerint ahhoz vagyunk szokva, hogy az úgynevezett irányt mutató művek vagy regény alakban, vagy társadalomtudományi értekezés vagy pedig politikai tanulmány formájában látnak napvilágot. Rendszerint mindenik a napi politikai kérdésekkel van alátámasztva és közös jellemvonásuk az egyoldalúság, a sötét látás, az ország vezető elemeinek súlyos bírálata még pedig valamelyik működő politikai párt szemszögéből és politikai céljainak elérése céljából nem riadva vissza sokszor az osztály elleni izgatástól, konkolyhíntéstől, gyűlöletszítástól sem.

A *Gelei József* „*Merre haladjunk?*” című könyve teljesen elűtő az ily célirányos művektől. Mindenekelőtt a szó mai használata szerint egyáltalán nem politikai mű. A napi politikán teljesen fölül áll.

Ha azonban a politika szónak a régi görögök által használt értelmet adjuk, hogy az állami élet s általában az élet magasabb vezetésének a művészete, ilyen értelemben megalkodhatnánk ezzel a nagyon rossz hírbe keveredett politika szóval is. Olyan értelemben azonban semmi-féleképpen sem politikai mű, amely csak pártokat lát és csak részleges szempontoknak hódol és embercsoportokat egymás ellen hangolja.

Ez a nagyszerű könyv a magyar nemzet egészét nézi s aszerint állapítja meg az egyesnek, a közületnek és az egész nemzetnek a hivatását. *Mert az egyén a nemzetben él*, állapítja meg nagy határozottsággal ez az új felfogás. A nemzetben mindenkinek megvan a maga hivatása, minden foglalkozási ág megbecsülendő. Csak éppen munkátlanokra, henyékre nincs szükség. Ennél a kérdésnél igen figyelemre méltó útmutatásokat ad az egyénnek, az engedelmességeknek, a kormányzatnak és a vezetőknek is. Mindenütt az emelkedett hazaszeretettől áthatott öntudatos nemzeti munkát ajánlja. Ezen azt kell értenünk, hogy az állam szerveinek való engedelmességben nem sülyedünk vak eszközökké, kötelességeinket nem félelemből, vagy kényszerűségből teljesítjük, mert az állam szervei is öntudatos, szabadsággal megáldott emberek, akik azt kívánják, ami tehetséges, de annak teljesítését föltétlenül meg is kívánják.

Elűtő teljesen ez a könyv más hasonló célú művektől abban is, hogy természettudományos alapon épül fel, ami természetes is, mert a szerző a legkiválóbb természettudósok egyike. A magyar nép élet-tani szempontból való vizsgálódásai alapján, megállapítja a magyar faj létét és kiválóságát s minden keveredése dacára is vallja és igazolja a magyarnak, mint kiváló fajtának a valóságát. Ebben a magyar fajban a tehetségeknek végtelen nagy sorozatát látja, ami a múltban és jelenben egyformán beigazolást nyert.

A magyar fajról a következő jeles tulajdonságokat állapítja meg: Alkotmány szerető, hűséges nép, szabadságszerető, önállóan élni tudó, hazánkat szent örökségként tartó és abból egy talpalatnyi részéről is végleg le nem mondó, nem, nem, soha elvét valló, gyorsan mozgó, Európa ügyét szolgáló nép, igénytelen, vihart álló, embert szerető, istenes, vallásos nép, családtszerető, mindenhez értő nép vagyunk s ezek a tulajdonságok feljogosítanak a megkezdődött második ezer évben való diadalmas életre is. Tiszta hitében és jövőben vetett bizalmában nem akad fenn a sok magyar pártoskodáson; az máshol is volt bőségesen. Sok keserves küzdelmeink és nagy bukásaink különösen a külső körülményeknek tudhatók be. A magyar királyok alatt nagy volt Magyarország s ez a nagyság minden magyar lelkében, mint küzdelmeinknek ezután is remélhető sikere áll mindig előttünk. Jólesően olvassuk a tudósnak azt a megállapítását is, hogy a Duna-Tisza medencéjében a Kárpátok hegygerince által övezett területen a magyar fajtának hivatása, hogy uralkodó nemzet legyen.

További jellemvonása ennek a nagyszerű műnek, hogy hittel van telve. A sötétlátásnak még csak az árnyéka sem található fel benne. Telve van hittel és reménységgel a nemzete hivatása iránt.

A könyv 22 cím alatt tárgyalja azokat a kérdéseket, amelyek

ma a legfontosabbak és érdekesebbek. Részletes tárgyalásba nem mehetünk bele, mert terünk és időnk szűk volta nem engedi. De talán így teszünk nagyobb szolgálatot a nagyközönségnek, mert nem akarunk senkit felmenteni az elolvasás alól. E könyv elolvasása valóságos élmény. Új, szokatlan úton jár. Mondanivalóit oly zamatos magyarsággal adja elő, hogy mint olvasmány is nagyon vonzó.

Még egy dolgot a könyvvel és a szerzővel kapcsolatosan el kell mondanom. A könyvet a kiváló szerző 1940 Szent István napján kezdte írni, a Nagy Magyar Alföldön, akkor, amidőn a magyar reménység oly magas fokon állott és szeptember 19-én fejezte be, midőn már tudtuk, hogy mi valósult meg a magyar reménységből.

A szerző két áldozattal szolgált e mű által. Egyik a műnek megírása, aminek célja a *nemzeti öntudat* nemes eszméjének a fölébresztése és állandóan öntudatos állapotban tartása. A második áldozat az, hogy a könyvnek minden jövedelmét az utolsó fillérig a nemzetnek ajánlja fel azzal, hogy belőle létesíttessék egy bármennyire szerény alap a nemzetépítő szervezet, a magyar szervezősereg megteremtésére.

A könyv a szerző kívánságára nagyon csekély áron 1 P=ben van megállapítva. Ez lehetővé teszi, hogy a szerényebb jövedelmű emberek is megvehessék e munkát, ami által nemcsak egy rendkívül értékes könyvet szereznek, hanem nemzetünk nagy érdekeit is szolgálják.

Nagy hibát követnénk el, ha ennek a korszerű „Riadó“-nak a hangja nem érne egészen a szívünk mélyéig. Az idők nagyon megpróbálták minket. A magyar reménység egy részének beteljesülésével még mindig sok remélni valónk van... A világ forrik, a hatalmas nagy világháború még nincsen befejezve. A múlt tanulságai alapján csak akkor nyerhetjük meg az élet küzdelmében a diadalmat, ha nemzeti öntudatunk nem csorbul meg, ha kitartunk egymásért, egymás mellett küzdve és szenvedve is a háromszínű magyar zászló alatt s annak örökké biztató színei alatt meg nem szűnünk soha küzdeni azért a nemzetért, amely „megbűnhődte már a múltat s jövődőt“ s melynek szent hivatásáért élnünk és halnunk kell. *Benczédi Pál.*

Iparostanoncok elhelyezése az Anyaországban. Az Ipar-
testületek Országos Központjának megkeresése folytán felhívjuk az
érelkelt szülöket, hogy elhelyezni kívánt gyermekeikre nézve közöljék
velünk a gyermek nevét, születési idejét, vallását, iskolai végzettségét,
szülei címét, foglalkozását és anyagi helyzetét, a választandó szakmát és
azt, hogy falun, vagy vidéken, avagy a fővárosban szeretnének tanulni
és elhelyezkedni. Felkérjük a lelkész és tanító urakat felekezeti különbség
nélkül, hogy a községükben jelentkezőknek az adatok közlése tekintet-
ben segítségükre lenni és a községből jelentkezők adatait összesítve
elnökünk : Id. Deák Ferenc címére Kolozsvár, Árpád-út 39. legkésőbb
folyó évi március hó 10-éig elküldeni szíveskedjenek. *A Kolozsvári
Székelytársaság.*

Az Unitárius Nőszövetség közgyűlése.

Február hó 20-án tartotta meg évi közgyűlését az Unitárius Nők Országos Szövetsége, mely már hosszú évek óta öntudatos munkásságával egyháztársadalmi életünkben megbecsülhetetlen sok jót tett. A jelen évi közgyűlésen özv. *Csifó Salamonné* elnökölt, aki déli 12 órakor nyitotta meg a közgyűlést szép gondolatokkal teljes beszéddel. Az elnöki megnyitó kiemelte azt a fontos tény, hogy a felszabadulás után ez az első közgyűlés. Hálával gondol a jó Istenre a felszabadulás örömeért és buzgó imával kéri az Istent a még rabságban levő testvéreink felszabadulásáért.

Özv. *Csató Pálné* főtitkár a szövetség egy évi munkásságáról terjesztette elő jelentését. Ismertette a kifejtett társadalmi és jótékony-sági munkásságot: a szegények segélyezését, az Irisz-telepen emelt Unitárius Gyermekotthont és Aggmenházat, továbbá a szegény gyermekek számára ugyanott létesített Napközi otthont és a missziói imaházat. Beszámolt a háziipar fejlesztésére megtartott tavaszi szövetség-tanfolyamról és az ugyan e céllal szöttesek, kézimunkák, régi mintájú bútorok és festmények bemutatására rendezett kiállításról. Megemlékezett a Marosi Kátóka védőnő vezetésével kifejtett gyermek- és csecsemővédelmi munkáról. Minthogy azonban az állami zöldkeresztes mozgalom átvette a kezdeményezést, a jövőben a szegénysorsúak újszülötteinek támogatására létesített vándorkosár-mozgalom kibővítésére törekszenek.

Lőrinczy Zoltánné a pénztári jelentést tette meg, amelyet, mint gondos és teljesen pontos jelentést az ellenőri javaslat alapján elfogadtak.

A többi jelentések elhangzása után *Dr. Gyergyai Árpádné* meleg hangon emlékezett meg a közelmúltban elhunyt *Dr. Boros György* nyugalomban levő unitárius püspökről, aki a társadalmi szervezkedés terén a női munkának mindig nagy méltányolója volt.

Ezután *Vajna Lajosné* bejelentette az eddigi elnöknőnek: *Dr. Varga Bélánének* a lemondását, aki visszavonult ettől a munkakörből. Közgyűlés elismerését fejezte ki *Dr. Varga Béláné* elnöknőnek kifejtett jó szolgálataiért. A választás egyhangú eredményeképpen *Dr. Mikó Lőrincné* lett a Nőszövetség új elnöknője. *Vajna Lajosné* szeretettel köszöntötte az új elnöknőt, aki eddigi jótékony-sági és társadalmi tevékenysége alapján nyerte el ezt a tisztséget és akitől ezután is sokat vár egyháztársadalmi életünk. Az új elnöknő tartalmas beszédében további buzgó munkásságáról biztosította a hallgatóságot s a tagokat is a munkában való hűségese részvételre kérte.

A budapesti Nőszövetsége kiküldöttjeként *Dr. vitéz Nyiredy Gézané* jelent meg, aki az anyaországi unitárius Nőszövetségnek szép munkáját ismertette s javaslatot tett női népfőiskola létesítésére a székelykeresztúri női háztartási tanfolyamokkal kapcsolatosan.

A mindvégig emelkedett szellemben lefolyt közgyűlésen az unitárius nők képviselőitén kívül jelen voltak a kolozsvári református, katolikus és luteránus Nőszövetsége képviselői is.

Sz. 272/1940—41.

Pályázati hirdetés

a székelykeresztúri főgimnáziumi vallás tanári állásra.

A székelykeresztúri főgimnázium előjárósága, az E. K. Tanács 1632/1940. sz. határozata alapján, az Egyházi Főtanács jóváhagyásától és attól függően, hogy a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr utalja-e javadalmazását, pályázatot hirdet a főgimnáziumnál betöltendő vallás tanári állásra.

Pályázhatnak vallás tanári oklevéllel rendelkező lelkészek, lelkészjelöltek.

A pályázathoz csatolandó: Vallás tanári oklevél. A pályázati kérések Egyházi Képviselő Tanácshoz címezve a székelykeresztúri főgimnázium igazgatóságához adandók be 1941 március hó 16-ig.

A pályázatok felett a folyó évi E. Főtanács fog dönteni.
Székelykeresztúr, 1941 február 7.

Főgimnázium Előjárósága.

Sz. 123/1941. U. P.

Pályázati hirdetés

a korondi unitárius egyházközségben betöltendő énekvezéri állásra.

A korondi unitárius egyházközség 1940 december 8-án tartott közgyűlési határozata alapján pályázatot hirdetnek az egyházközségnél betöltendő énekvezéri állásra. Pályázhatnak unitárius énekvezéri képesítéssel énekvezérek.

Javadalmazása: 1. Természetbeni lakás. 2. 14 hold forgóhatárbeli föld haszonélvezete. 3. 40—45 szekér tűzifa, (az évi kiróvás $\frac{1}{3}$ része). 4. Pénzjavadalom: a) 100 pengő egy négyszólamú dalárda szervezéséért és egész éven át való vezetéséért. b) 100 pengő a D. F. Egyletben az ifjúság közismereti tárgyakra való tanításért és színi előadásokra előkészítéséért. c) 100 pengő egy megfelelő színvonalon álló faiskola vezetéséért. d) 100 pengő az iskolai egyházi ének tanításáért és a lelkész szükség szerinti helyettesítéséért.

Egyebekben a szervezeti szabályzatban foglalt kötelességek az irányadók. Az egyházközség előjárósága azonban kiköti, hogy a 4. pont alpontjaiban feltüntetett kötelességek közül bármelyikét nem végeznél el, annak díját nem igényelheti,

A pályázati kérések 1941 március hó 16-ig küldendők be a székelykeresztúrköri unitárius esperesi hivatalhoz (Unitárius Esperesi Hivatal, Székelykeresztúr).

Püspök helyett: Dr. Kiss Elek, püspökhelyettes.

Pályázat

a kolozsvári gimnázium tanulói javára.

A budapesti m. kir. Madách Imre gimn. Levente Csoport parancsnoksága a következő pályázati hirdetést adta ki:

Egy leírás irandó, mely 2—4 géppel írt oldal terjedelmű legyen.

A leírás címe ; „Mit éreztem, mikor az első honvédet megláttam.“

A pályázat határideje 1941. március 15.

Pályázhatnak a kolozsvári unitárius kollégium levante ifjai (15—18 évesek) 4 oldalnyi terjedelemben és ugyancsak a kollégium levante apródjai (12—14 évesek) 2 oldal terjedelemben.

Pályadíjak : a levanteifjak részére I. díj: 4 heti táborozás a „Madách levanték“ legközelebbi táborában. II. III. IV. díj: egy-egy értékes könyv. A levanteapródok részére I. díj: 2 hetes táborozás ú. ott. II. III. IV. díj ugyancsak 1—1 könyv.

A pályázatok idegen kézzel írva levélben zárt névvel és jelígével ellátva a kollégium levantecsoport parancsnoksága útján közvetlenül a fenti parancsnoksághoz küldendőek 1941. március 16-án.

A pályázatokat tanárok és levante oktatók bírálják el és a döntést a fenti parancsnokság haladéktalanul közli az érdekeltekkel.

Kiegészítésül a parancsnokság közölte, hogy az I-ső korcsoportba a (levanteapródok) I—V. osztályosok, a II. csoportba (ifjú levanték) tartoznak, még abban az esetben is, ha életévük más lenne, mint a pályázathirdetésben jelezve van.

Ime, egyik kiváló jele a Madách Imre testvérgimnázium nemes, hazafias szellemű tevékenységének, amely a mi növendékeink lelkére is minden bizonnyal jótékonyan hat.

Hogyan lehet áldozatot hozni a jó ügyért ?

Dr. Gelei József, a kolozsvári Ferenc József Tudomány Egyetem tudós tanára „*Merre haladjunk*“ című művéből 1000 példányt átadott a kolozsvári Unitárius Kollégiumnak eladás végett úgy, hogy a könyv 1 P-árából csak 50 fillért kell a kiadó cégnek beszolgáltatni, mint nyomdai költséget, a másik 50 fillér visszamarad a kollégiumnak a szegény tanulók étkezési segélyezésére. Szerző a haszonból egy fillért sem tart meg, azt mind közcélna fordítja. Aki megveszi e művet, nemcsak magának szerez egy kiválóan értékes könyvet, hanem jót is cselekszik. Akik vidékről rendelik meg, szíveskedjenek 8 fillér postaköltséget is mellékelni. Az ár beküldhető bélyegekben is. Megrendelhető az Unitárius Kollégium igazgatójánál vagy az Unitárius Közlöny kiadóhivatalánál.

Dr. Kiss Elek püspökhelyettes

főbb egyházi ember bevonásával főbbízen tárgyalt a különböző minisztériumokban s a miniszterelnök úrral is. Sok kérdés vár elrendezésre ; nevezetesen a tanárok, tanítók besorozása fizetési osztályokba, a lelkészek kongruája, az államsegély ügye különösen a kisajátítással ért nagy csapásokkal kapcsolatosan és még sok más kérdés az egyház és az állam viszonyának rendezése folyamataán. Püspökhelyettes úr munkatársaival együtt fáradhatatlan az ügyek előkészítésében, a magyar kormány pedig megértéssel és jóakarattal hallgatja meg az előterjesztéseket. Febr. hó 23-án a püspökhelyettes úr, Ferencz József budapesti lelkész, ideiglenesen berendelt egyházi titkár kíséretében Budapestre utazott az ügyek további elrendezésére. Minden reményünk megvan, hogy a minisztériumokban a tárgyalások kedvező eredménnyel végződnek.

Az új külügyminiszter köszönete Dr. Kiss Elek püspök-helyettesnek. „Igen tisztelt Püspök-helyettes Úr! Külügyminiszterré történt kineveztetésem alkalmából az erdélyi unitárius egyház képviselő tanácsa nevében küldött szíves jókívánságokat hálásan köszönöm és kérem, köszönetemet az egyház képviselő tanács előtt is tolmácsolni szíveskedjék. Őszinte tisztelettel: *Bárdossy László*“.

Dr. Mikó Imre: A romániai magyarság jogi helyzete a bécsi döntés idejében. Különlenyomat a „Kisebbségvédelem“ 1940 évi 3—6 számából. A fiatal képviselő, kinek alapos irodalmi munkásságát már korábbról ismertük, újabban is tanújelét adta a közéleti munkára való felkészültségének egy újabb alapos tanulmány-nyal. E tanulmányban a magyarság helyzetét és azzal kapcsolatos törvényeket és törvényen kívüli állapotokat ismerteti a keserves 22 éves román elnyomatás alatt. A jeles tanulmány megvilágítja azokat az állapotokat, melyek alatt élünk, helyesebben túrtünk és szenvedtünk, mert a reánk nézve kedvező törvényeket nem hajtották végre soha. A szerző a román kormányzat alatt maradt magyarok sorsában abban lát vigasztalást, hogy most a magyar kormányzat alatt is tekintélyes számú román van s ez talán megteremti Romániában is a jogi állapotot, amely eddig román fogalmazásban ismeretlen fogalom volt.

Péterffi Mihály volt magyarországi lelkészt püspök-helyettes úr a bözdújfalusi unitárius egyházközség vezetésével bízta meg. Ezen egyházközségünk a már ismeretes áttérések után nagyon fontos és lényeges unitárius munkahely. Hisszük, hogy lelkész a maga részéről mindent megtesz, hogy a Magyar Unitárius Egyházunk keretein belül új híveink jól érezzék magukat.

Gálna Sándor lelkészjelöltet Marosvásárhelyre nevezte ki püspök-helyettes úr hitoktató segédlelkésznek. Szeretettel üdvözljük új munkahelyén.

Dr. Mikó Lőrinc távozásával jelentkező belső központi munkák elvégzésére nézve Elnökség úgy intézkedett, hogy berendelte *Ferencz József* budapesti központi missziós lelkészt, ki eddig is nagy szolgálatot tett a kormánnyal folytatott egyházi tárgyalásoknál s ugyanakkor *Csifó Nagy Lászlót* is értesítette, hogy jelenlegi ténykedése mellett felkívánja használni a titkári teendő munkáinál is.

Böllöni Vilmos kolozsi lelkészünk január 1-én nyugalombá vonult. Tehetséges, gondolkozó, a filozófiai nehéz problémáit boncolgató,

ékes szülő lelkészünk vonul el a fáradtságos munka mezejéről. Az utóbbi esztendőkből férfias, kemény alakját megrongálta a betegség s így kénytelen volt szabadságot adni önmagának. Lelkészi munkáiban, irodalmi ténykedésében, szószéki szerepléseiben sokszor vonta magára egyházi közvéleményünket s most, amikor tevékeny munkától elvonul, arra kérjük az Istent: adjon számára még sok esztendőt és jó egészséget s nyújtson győruséget derék gyermekeiben, kik az unitárius munkát a maguk örhélyén tovább fogják folytatni.

Ifj. Ütő Lajost a kultuszminiszter úr szolgálattételre a miniszteriumba rendelte. Amikor őszintén sajnáljuk, hogy egyik iskolánk lelkiismeretes, komoly tanárát nélkülözni vagyunk kénytelenek — ugyanakkor őszintén örvendünk annak, hogy a távozó ifjú munkájában új állomáshelyén unitárius ígérlet bontakozik ki, melynek Egyházunk még sok hasznát veheti. Szeretettel köszöntjük.

Dr. Mikó Imre a kiváló fiatal erdélyi képviselő, a képviselőházban a nemzeti érzület védelméről szóló törvény vitájában nagy jelentőségű beszédet mondott. Az emelkedett szellemű beszéd szép bizonyítéka a fiatal képviselő kiválóságának, aki már korábban is jelét adta tehetsége mellett buzgó tevékenységének is.

Theológiai Akadémiánk vezetősége és ifjúsága március hónap folyamán két komolyabb missziós megmozdulást tervez. 21—27-ig Nagyváradon, Kocsordon, Debreczenben, Füzesgyarmaton és Nagyváradon tart missziós estélyeket, illetve ünnepélyes istentiszteleteket. Az unitarizmus emlegetése és elevenítése ezeken a területeken új vállalásos köteletségként jelentkezik.

Március 30-án Kolozsváron rendez az ifjúság egy nagyobb szabású estélyt, melynek keretében Dr. Gelei József egyetemi tanár, Dr. Hosszu Zoltán és Vaska Géza főszerkesztő is szerepelnek. Mindkét irodalmi munkára komoly előkészületek folynak az ifjúság körében.

Új tanítói kinevezések. Az elmúlt hetek folyamán új tanítói állások kerültek betöltésre. Püspökhelyettes úr ezek során *Firtosmartonosra Preissner Ilonát* és *Sebestyén Jánost, Bölonben Szentpáli Arankát, Ny.-szentmártonba László Laurát, Sz.-háromságra Kovács Irént* nevezte ki. Köszöntjük új tanerőinket munkábaállásuk idején s kívánjuk, hogy tevékenységüket siker koronázza s legyen az mindig Egyházunk, vallásunk és magyar nemzetünk dicsőségére elvégzett munka.

Felhívás az unitárius lelkészekhez. Néhai *Dr. Boros György* püspök leányai arra kérik az unitárius lelkészeket, hogy *postafordultával* küldjék be az idén konfirmáló leányok névsorát, mert mindenik konfirmáló leánynak egy „Szívemet hozzád emelem“ című imakönyvet akarnak adni elhalt édesatyjuk emlékére. Ajánló sorokat írnak az egyes könyvekre, ezért kell névsort és nemcsak a konfirmálók számát küldeni be.

Új doktor. *Tana József* ügyvédjelölt a múlt napokban a Ferenc József Tudomány Egyetemen tette le a tudori vizsgát a jogi- és államtudomány szakkból. A tehetséges ifjú testvérünknek sok szerencsét kívánunk e nevezetes alkalomból.

Adományok. A kolozsvári főgimnáziumunk szegény tanulói javára adományoztak: Tana Ferenc kolozsvári kereskedő 100 P-t, Dr. Höncz Aristid, az intézet volt növendéke egy vívő-fölszerelést, a budapesti Madách Imre gimnázium, mint testvérintézet 3 zsák ruhameműt és könyvet. Az adakozók fogadják az intézet hálás köszönétét.

Városfalva ünnepe. A szabad magyar élet első nagyobb-szabású társadalmi ünnepélyét febr. 16-án tartotta Városfalva népe. Jánosfalva, Daróc, Szentpéter, (és Szentpálról is páran) értelmiségi vezetőinek, valamint az állambiztonsági szervek képviselőinek jelenlétében zsúfolt teremben az énekkar összhangzatos előadásában csendült fel a Székely Hymnusz s könnyekkel telt szemek tekintettek a háttérben fölgyfa-levél határokkal kirajzolt Magyarország térképére. Majd városfalvi fiúk és leányok szavalókórusa zengő rímekben fejezte ki a székely népnek a földhöz s azon a szabad élethez való törhetetlen ragaszkodását. Ezt követőleg a városfalvi fiatalság műkedvelői adták elő Szigeti József: „A csizmadia, mint kísértet” c. népszínművet, megcsillogtatva az előadásban a székely fiú és székely leány veleszületett és kiművelt ügyességét. A sikerült előadást tánc követte. Az éjfélutáni órákban Bartalis Márton énekvezér-tanító gyűjtötte össze házánál szeretetvendégségre szomszéd községekből az ünnepélyen megjelent barátait. Itt Kiss Sándor lelkész fejezte ki hálás köszönétét Bartalis Mártonnak a fiatalság érdemes tanítómesterének, az estély rendezőjének és kedves nejének a szíves háziasszonynak a mindvégig emelkedett szellemi légkörben lefolyt és szépen megrendezett ünnepségéért.

A Bihari unitárius nőszövetség, Komjászegi Gézáné tiszteletes asszony vezetésével, nagysikerű előadást rendezett 1941. január 26-án, délután 4 órai kezdettel. Előadás után az ifjúságnak éjfélig tartó hangulatos táncmulatságban volt része. A műsoros délután keretében népszínműveket és monológot adott elő az ifjúság nagy sikerrel. A következő szereplők működtek közre: Bordás Ferencné, Gyarmati Piroska és Sára, Lajos Piroska, Biró Anna, Szabó József, Biró Lajos és Imre, Nagy Sándor és József, Szabó József és Károly, Szücs Mihály, Gyenge Sándor, Szántó Ferenc. Dicséretet érdemelnek úgy a vezetők, rendezők, valamint a szereplők, akik minden igyekezetükkel azon voltak, hogy a falu népművelődését ezzel is emeljék.

Házasságkötések. Ifj. Lőrinczy Miklós marosvásárhelyi áll. tanító és énekvezér és Fazakas Ilonka házasságot kötöttek. Egyházi áldásban Halmágyi János esperes részesítette. — Köröspataki Kiss Mihály a budapesti Ganzgyár mérnöke és Lőrinczy Olga Nyárádszentlászlón febr. hó 9-én házasságot kötöttek. Az egyházi áldást Csongvay Lajos lelkész adta rájuk. Egyidőben két esküvő történt Lőrinczy Miklós nyárádszentlászlói ig. tanító, lapunk munkatársa családjában. Áldja az Isten, hogy a magyar ég alatt magyar földön az ifjak és öregek boldogságát semmi se zavarja meg. Isten áldása és szeretete kísérelje útjukon.

Eljegyzés. Ifj. Gál Elek és Vetési Erzsébet nyárádszentlászlói tanítónő febr. hó 9-én jegybe léptek. Isten áldása kísérelje komoly lépésüket.

